

TERUGBLIK OVER 1963

„Opmerkelijk was in het afgelopen jaar dat het ledental voor het eerst weer na vele jaren een duidelijke stijging te zien gaf. Het tot nu toe bereikte hoogste ledental (1956) werd ruim gepasseerd. Ook het totale contributiebedrag nam aanzienlijk toe.

Belangrijke feiten zijn ook de principiële beslissing tot invoering van de humanistische geestelijke verzorging bij de strijdkrachten (zij het op beperkte schaal) en het begin van een (naar gehoopt mag worden) regelmatige reeks televisieuitzendingen. Zowel op het ene als op het andere gebied zal de humanistische beweging haar weg nog moeten vinden, maar er is geen reden tot twijfel of zij zal daarin slagen”.

De plaats van het H.V. in de buitenkerkelijke wereld

„Grote aandacht blijft de positie van het Humanistisch Verbond in de buitenkerkelijke wereld vragen. Al eerder is vastgesteld dat de strijd om erkenning van het humanisme als levensovertuiging in beginsel beslecht is. Het gezag van de humanistische opvattingen bij de meningsvorming in ons land is onmiskenbaar. Maar niet in overeenstemming daarmee is de organisatorische kracht van het Verbond. De inwendige organisatie is bevredigend, maar de functie van het Verbond in de samenleving komt veelal nog moeizaam tot zijn recht.

Velen die op het humanisme georiënteerd zijn, wijzen de humanistische vormgeving van het buitenkerkelijke leven af, ook bij die activiteiten waar de levensovertuiging inderdaad de grondslag vormt. Niet zelden is dit het schild, waarachter de kleurloosheid en weifelmoedigheid zich verbergen”.

Angst voor verzuiling

„Maar ook speelt hier de vrees voor verzuiling een rol; een vrees die iedere humanist zal delen als het gaat om arbeid die beter tezamen met andersdenkenden verricht kan worden, maar die niet zonder meer gemotiveerd is, als het juist om menselijke bewustwording gaat.

Ook overtuigde humanisten zijn uiteraard geneigd zich te laten leiden door de overweging dat zelfs arbeid, waarin de levensovertuiging een grote rol speelt samen met anderen verricht kan worden. In principe zal dit mogelijk de ideale situatie zijn, maar het vergt moeizame voorbereiding, en humanisten kunnen daar alleen iets aan toedoen en bevorderen dat het humanisme er zijn taak in vervult, als zij eerst zelf bewezen hebben in staat te zijn een eigen stuk werk op te bouwen, waar dat nodig is. Misschien is dat teleurstellend, maar het is wel wat de ervaring leert.

Daarom zal het Verbond er op voorbereid moeten zijn zich grote inspanningen te moeten getroosten om de humanistische bijdrage tot de menselijke bewustwording in verschillende praktische activiteiten waar dat nodig is tot zijn recht te laten komen; vaak tegen allerlei bedenkingen van onverschilligen, weifelaars en deskundigen in. Hier ligt bij uitstek het terrein, waarop het zelfbewustzijn, de vastberadenheid en het verantwoordelijkheidsbesef van de humanisten tot uitdrukking zal moeten komen.

GREPEN UIT HET JAARVERSLAG

Het jaarverslag over 1963 is gereed gekomen, door het hoofdbestuur goedgekeurd en aan de besturen van gemeenschappen, federaties en gewesten gezonden. Ten gerieve van onze lezers zullen grepen uit dit verslag het grootste deel van dit nummer.

PUBLICITEIT

De redactie van Mens en Wereld onderging enige wijziging doordat H. P. Danz, tot nu toe redactie-secretaris, na zeven jaar deze functie heeft neergelegd, en in de redactieraad enkele mutaties waren.

Het mededelingenblad voor de leden „In en Om”, dat als bijlage van Mens en Wereld acht keer per jaar verscheen, hield eind 1963 in die vorm op te bestaan en verschijnt nu als een afzonderlijke maandelijkse publicatie. Dit blad wordt ook enkele malen per jaar aan de sympathisanten gezonden.

Naast deze uitgaven en „Het Woord van de Week”, het blad voor de functionarissen „Kader” verscheen als nieuw blad „Taak en Toekomst”, orgaan van het Centrum voor Humanistische Vorming.

„Ook dit jaar kwam het humanisme en het Humanistisch Verbond weer vaak ter sprake in de dagbladpers, o.a. in verband met het vormingsonderwijs, het congres, de behandeling van een rapport over de verhouding van kerk en humanisme door de Generale Synode van de Ned. Herv. Kerk, de humanistische geestelijke verzorging in de strijdkrachten en de opening van het bureau van de centraal geestelijk raadsman voor de Inrichtingen van Justitie”.

Het Verbond publiceerde een overdruk van vijf artikelen over Oorlog en Vrede, de teksten van de toespraken op het congres onder de titel „De humanist tussen de wereldmachten”, een brochure en folder voor de ledenwerving, terwijl ook enkele herdrukken van vroegere uitgaven verschenen.

CONTACTEN MET DE OVERHEID

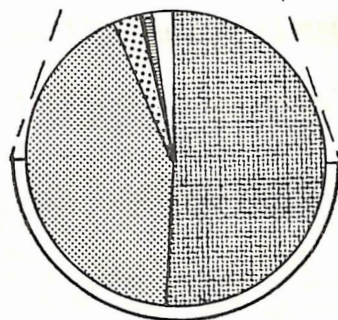
Het hoofdstuk over de contacten maakt o.m. melding van de aanvaarding van de wet op het voortgezet onderwijs door de Eerste Kamer, hetgeen in de nabije toekomst de wettelijke mogelijkheid opent voor humanistisch vormingsonderwijs op de scholen voor voortgezet onderwijs.

Wat de regeling van het radio- en televisiebestel betreft, is weliswaar het rapport van de Commissie-Scholten gepubliceerd, maar dit bleek vergezeld te gaan van een aantal minderheidsnota's. Verheugend was evenwel, dat de Commissie heeft uitgesproken, dat genootschappen op geestelijke grondslag (zoals het Verbond) naar haar mening, naast de kerkgenootschappen in aanmerking komen voor afzonderlijke vermelding als gegadigden voor zendtijd.

De invoering van humanistische geestelijke verzorging in de strijdkrachten was eind 1963 in het begin van uitvoering. Nog in dat jaar kon het hoofdbestuur aan de Minister van Defensie een voordracht doen toekomen voor de benoeming van een hoofdredacteur.

Ook wordt de instelling van een nieuwe commissie t.a.v. de Wet op de Lijkbezorging door de Minister van Binnenlandse Zaken vermeld, welke commissie de minister dient te adviseren t.a.v. de mogelijkheid om de nog geldende discriminerende bepalingen bij crematie te doen vervallen. Het Verbond heeft op verzoek van de minister in deze commissie een vertegenwoordiger aangewezen.

	organisatie en propaganda	43%
	socrates	1%
	publiciteit	2%
	„de ark“	3%
	geestelijke verzorging	51%

GEWESTEN EN FEDERATIES

Ook in 1963 hadden vele gewesten nog moeite met het vinden van een eigen taak en bleven de werkzaamheden veelal beperkt tot het organiseren van studie- en familiedagen. Het zo nodige contact met de gemeenschappen en het geven van steun waar dit nodig moest zijn, heeft slechts in enkele gewesten een duidelijke vorm gekregen. Verheugend is wel, dat verschillende werkzaamheden thans in gewestelijk en federatief verband worden uitgevoerd. Met name is dit het geval met het uitvaartwerk, dat in de Noordelijke gewesten een grote rol speelt. Meerdere binding werd hier en daar ook verkregen door het uitgeven van een gewestelijk blad, waarin de gemeenschapsactiviteiten werden afgedrukt en dat ook aan de algemene leden, die niet bij een gemeenschap zijn aan-

gesloten, wordt toegezonden.

Evenals in voorgaande jaren werd in 1963 een Landdag gehouden op de Hemelvaartsdag, dit keer in Rotterdam en gezamenlijk georganiseerd door de gewesten Zuid-Holland Noord en Zuid en de gemeenschap Rotterdam. De opkomst was lager dan verwacht, hoewel het programma, waarbij de algemeen-voorzitter dr. J. P. van Praag als spreker optrad, aantrekkelijk genoeg was.

Naast de regionale conferenties, waarbij ook gemeenschapsbestuurders aanwezig waren, werd door de gewestbesturen op 2 en 3 februari in „De Ark“ te Nunspeet, de gebruikelijke voorjaarsconferentie gehouden. Het jaarverslag over 1962 werd besproken en de voorzitter hield een inleiding over het georganiseerde humanisme in de wereld.

Het nadelige saldo 1963 gaat niet onbelangrijk uit boven het op de begroting geraamde tekort. Eensdeels is dit een gevolg van de — niet voorziene — stijging van de kosten, anderdeels en wellicht wel in hoofdzaak is het een gevolg van de spanning die er is (en moet zijn) tussen de omvang van de activiteiten en de beschikbare middelen. Onze ontplooiingsmogelijkheid is groter dan de financiële toelaten en het is een dagelijkse zorg hier een verantwoord evenwicht voor te vinden.

DE GEMEENSCHAPPEN

Het aantal bedroeg 80, waarbij vermeld mag worden dat *Castricum* inmiddels van werkgroep tot gemeenschap geworden is.

Ook in de gemeenschappen namen de werkzaamheden toe. Er kwamen meer gespreksgroepen, ook voor jongeren. Nieuw was de oprichting in vele plaatsen van gespreksgroepen voor buitenkerkelijke arbeiders, niet-leden van het Verbond, een werk dat onder leiding stond van het lid van de commissie groepswork Schonk.

Aan de organisatie van het vormingsonderwijs werd eveneens veel aandacht besteed. Behalve de oprichting van plaatselijke groeperingen van het Centrum voor Humanistische Vorming werden ook vruchtbare contacten gelegd met onderwijsinstellingen en hier en daar het begin gemaakt met dit onderwijs voor leerlingen van middelbare scholen. Een geslaagd experiment was eveneens de voorlichting voor a.s. dienstplichtigen in de gemeenschap Utrecht, waarbij ervaring werd opgedaan voor dit werk.

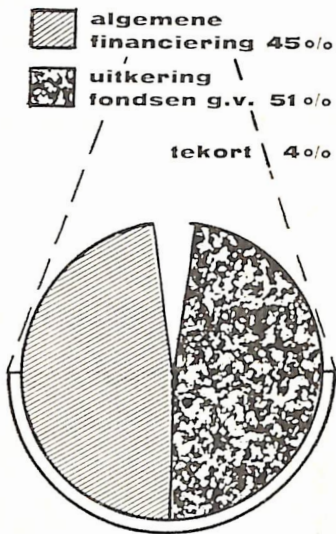
Abonneert U op: **HET WOORD VAN DE WEEK**
het orgaan van de Humanistische Luisterkring

Abonnementsgeld f 5.50 per jaar. Adm. Oudegracht 152, Utrecht, Postgiro 58

Vervolg: Terugblik over 1963

In feite vormt dit punt thans het wezenlijke strijdpunt rondom het moderne humanisme dat tegelijk de gelijkgerechtigheid aan de orde stelt en de kleurloosheid terugdringt. Daarbij zal een echt humanistische openheid de waarborg moeten zijn voor een vormgeving die de grootst mogelijke samenwerking en zo mogelijk een volledig samengaan met andersdenkenden mogelijk maakt en op den duur wellicht verwezenlijkt, zonder dat de eigen taak en verantwoordelijkheid geweld wordt aangedaan.

GEESTELIJKE VERZORGING

Daarbij was het bijzonder verheugend, dat ook in '63 de Stichting Steunfonds Praktisch Humanisme het Verbond niet in de steek liet en in staat was de gelden voor de geestelijke verzorging op tafel te leggen. Ook voor de toekomst zal dit op nog groter schaal door de groei van het praktisch humanisme nodig zijn. Een verzoek van het hoofdbestuur aan de leden om hun contributie te willen aanpassen aan de veranderde omstandigheden bleef, zoals verwacht werd niet zonder uitwerking.

dat ook elders dient te worden aan-
gevat.

Er kwamen meer bladen en blaadjes voor de leden en belangstellenden, terwijl hiervan ook de kwaliteit steeg. Contact met de leden werd in toenemende mate door contactbezoekers onderhouden.

De verjonging van de besturen, reeds in voorgaande jaren merkbaar, zette door. Aan de ledenwerving en informatie van belangstellenden werd, gestimuleerd door voorlichting vanuit het centrale apparaat vrijwel overal gewerkt met kennelijk succes, dat zich overigens pas in de eerste maanden van 1964 manifesteerde. Daaraan is ook de meerdere bekendheid, die de televisieuitzendingen aan het Verbond verschaffen niet vreemd geweest.

Waar nog geen gemeenschappen bestaan, werden de aanwezige contacten met verspreide leden gebundeld door het oprichten van werkgroepen. Sommigen van deze groepen toonden in het afgelopen jaar een opmerkelijke activiteit, zodat verwacht mag worden dat hieruit gemeenschappen zullen groeien.

De geestelijke verzorging neemt in het verslag uiteraard een grote plaats in. Voortdurend breidt dit werk zich uit, hetgeen dan ook duidelijk uit de cijfers valt af te lezen.

Het aantal vrijwilligers in de gemeenschappen nam toe. Eind van het jaar waren er 38 plaatselijke raadslieden, 35 medewerkers en 48 hoofdcontactpersonen, verspreid over 57 gemeenschappen. In 42 gemeenschappen waren ongeveer 100 zieken- en bejaardenbezoekers. Op 1 januari 1963 kon de heer Koops als functionaris voor de geestelijke verzorging in het Rijnmondgebied met zijn werk beginnen. Met bestuurders van gemeenschappen en werkgroepen in dit gebied werden oriënterende besprekingen gevoerd en contacten gelegd met verwante organisaties. Gespreksleiderscursussen werden georganiseerd, terwijl bovendien nog een groot aantal gevallen van individuele aard ter hand werden genomen. Daarbij dient bedacht te worden, dat hier nog sprake is van een gedeeltelijke inwerkperiode, waarin echter al duidelijk is geworden, dat hier en trouwens ook elders het werkterrein bijzonder groot is.

Arbeiderskampen

De verzorging werd uitgebreid over de arbeiders in het Lauwerszeegebied en tevens werd het werk in de Flevo-kampen intensiever. In totaal stonden 15 kampen met een totale bezetting van 1500 arbeiders als werkgebied ter beschikking. Voor het buitenkerkelijke deel waren, behalve de 2 functionarissen 16 vrijwilligers bij dit werk betrokken. Alleen voor de Delta-werken is, mede door de ligging, een volledige kracht nodig.

Gedetineerden

In de loop van 1963 kwamen 620 nieuwe aanvragen om geestelijke verzorging in de Inrichtingen van Justitie binnen. Met de al lopende contacten betekende dit dat over het gehele jaar aan bijna 900 aanvragen moest worden voldaan.

Van de ruim 50 vrijwilligers vroeg dit werk wederom veel tijd en energie. Gelukkig werd het mogelijk, de Centraal Geestelijk Raadsman voor dit werk een raadsman in algemene dienst toe te voegen, terwijl deze tak van dienst ook een betere accommodatie verkreeg van de zijde van het ministerie.

**STICHTING STEUNFONDS
PRAKTISCH HUMANISME
AMERSFOORT**

GIRO 6168

HET LEDENTAL

Begonnen op 1 januari 1963 met 11.573 leden, werden in de loop van het afgelopen jaar 1218 nieuwe leden ingeschreven. Afgevoerd moesten worden 171 door overlijden, 27 door vertrek naar het buitenland en 688 wegens andere oorzaken. Het ledental bedroeg op 31 december 11.905. Dit lezend moet daarbij vermeld worden dat in de tweede helft van dat jaar het aantal aanmeldingen aanzienlijk hoger lag dan in enige periode in voorafgaande jaren. Het is verheugend dat dit verschijnsel zich ook in 1964 voortzet, zodat eind februari het Verbond 12.153 leden telde. De aanwas gaat, vooral door de activiteiten van gemeenschappen en Centraal Bureau nog steeds door.

SCHOLING EN OPLEIDING

Van bijzondere betekenis voor de opleiding van de raadslieden in de sector der geestelijke verzorging is het Humanistisch Opleidings Instituut (H.O.I.).

In 1962 opgericht door Humanistisch Verbond en Humanistisch Thuisfront, begon in 1963 het tweede cursusjaar van de eerste tweejarige cursus voor geestelijke raadslieden en docenten voor het vormingsonderwijs. Het aantal aanmeldingen voor deze tweede cursus overtrof verre de beschikbare plaatsen. Daar deze tweede cursus een aanvullende opleiding moet geven voor twee verschillende functies, worden de lessen gedeeltelijk afzonderlijk en gedeeltelijk gemeenschappelijk aan de cursisten gegeven.

BIJ HET TER PERSE GAAN VAN DIT NUMMER: 12.600 leden!

VAKANTIE OP DE ARK VOOR BEJAARDEN

De aangekondigde weken voor onze oudere leden op „De Ark” zijn gedeeltelijk al volgeboekt.

Dit is het geval met de beide weken in mei en met de week van 5—12 september.

Er is nog plaats van 12—19 september, terwijl ook de week daarop, dus van 19—26 september voor de bejaarden is gereserveerd.

De prijs bedraagt f 45,— per week exclusief een consumptiekaart van f 3,50 voor 21 consumpties (koffie en thee). Opgaven aan „De Ark”, Belvedèrelaan 14, Nunspeet, tel. 03412-2404.

ONTWERP NOODWET ARBEIDSVORZIENING

On 13 mei 1963 werd door Minister-president De Quay en Staatssecretaris Roolvink bij de Tweede Kamer een wetsontwerp ingediend terzake van de arbeidsvoorziening in oorlogstijd ed. ten behoeve van volkshuishouding (vitale bedrijven), landsverdediging en overheidsdienst. Dit wetsontwerp omvat regelingen voor het zo nodig beperken van het beëindigen en het aangaan van arbeidsverhoudingen en regelingen voor een burgerdienstplicht.

In een schrijven aan de Tweede Kamer van 8 juli heeft het hoofdbestuur van het Humanistisch Verbond er op gewezen, dat in het ontwerp van wet verzuimd was rekening te houden met mogelijke ernstige gewetensbezwaren tegen arbeid ten behoeve van de militaire landsverdediging. Voor de in verband hiermede noodzakelijke wijzigingen werden een viertal amendementen aangegeven. Tevens werd aangeduid dat het wenselijk zou zijn om professionele geestelijke raadslieden van genootschappen op geestelijke grondslag (zoals het Humanistisch Verbond) van burgerdienstplicht vrij te stellen omdat deze in de omstandigheden voor welke deze wet bedoeld is onmisbaar kunnen zijn voor de geestelijke verzorging van de burgerbevolking, evenals kerkelijke geestelijke raadslieden, die echter volgens het ontwerp van wet wel reeds vrijstelling zouden genieten.

Het stemt tot voldoening dat de bijzondere commissie uit de Kamer in zijn Voorlopig Verslag (dd. 5 februari 1964) deze beide punten expliciet aan de orde gesteld heeft.

B. J. Max

STUDIEDAG GEWEST OVERIJSEL

Zondag 23 februari jl. werd te Deventer de Gewestelijke Studiedag van het Gewest Overijssel gehouden. Onderwerp van deze dag was: „De humanist tussen de wereldmachten”. De bandopnamen van de door de heren H. J. Roethof, J. Koopman en B. W. Schaper op het 15e congres gehouden toespraken dienden als inleidingen.

„Recht en macht in een veranderende wereld”, de uit blik opgediende rede van de heer Roethof, was het eerst discussie-onderwerp, waarbij de heer M. van Engers als discussieleider optrad. Na het tweede gerecht-uit-blik, de rede van de heer Koopman over „Wereldeconomie en vrede-kansen” was de discussie, die onder leiding van mejuffrouw R. Lammeijer stond, bijzonder levendig, terwijl na het toetje „De humanist tus-

CONTACTORGAAN VOOR STUDENTEN

In Amsterdam is gebleken, dat er onder de studenten eveneens behoefte bestaat aan geestelijke verzorging. De protestanten en katholieken hebben daarvoor hun adressen, maar sedert kort is er ook een mogelijkheid voor buitenkerkelijken.

Opgericht is een Humanistische Contactorgaan voor Studenten, bestaande uit een achttal academici van verschillende discipline, die bereid zijn studenten die dat wensen, in geestelijk opzicht met raad en daad terzijde te staan. Secretaris van dit orgaan is de heer Drs. H. T. Oosten, Koninginneweg 97 te Amsterdam-Zuid, tel. 726811.

Willem Nuyensstr. 25.

VAKANTIEPLANNEN

De B.W.C. (Buitenwerkcommissie) van het Humanistische Verbond organiseert in 1964:

A. Voor kinderen van 10 t/m 12 jaar:

Van 18 tot en met 25 juli een week in de Korenbloem te Elspeet.

De leiding berust bij mej. M. M. Könemann.

De prijs bedraagt f 49,—. Daar-in is f 2,— zakgeld begrepen.

Voor verdere bijzonderheden kunt u zich wenden tot het Centraal Bureau - Oudegracht 152, Utrecht.

B. Voor jongeren van 12 t/m 15 jaar: 3 tentenkampen

1e kamp van 20—30 juli

2e „ „ 31 juli—10 aug.

3e „ „ 10 aug.—20 aug.

De prijs voor deze tentenkampen (10 dagen) bedraagt f 56,—.

Het terrein is gelegen op één van de mooiste punten op Schouwen.

Uitsluitend voor deze kampen verkregen (romantisch, zonder moderne accommodatie).

Aanmelding bij mevrouw E. Plettenberg-Sweid, Saffierstraat 76-I, Amsterdam Zuid, telefoon (020) 738369.

C. Voor jongeren van 16—17 jaar. 1e Trektocht Denemarken (volgeboekt)

2e Trektocht België van 3 t/m 17 augustus. Leiding Frans Doeleman.

Kosten f 90,— per persoon.

Vertrek: 10.30 v.m. uit 's-Hertogenbosch.

Aanmelding Mevr. E. Plettenburg-Sweid. (zie boven)

cussieleider een uiterst moeilijke is. Dat ondanks deze toch wel gevoelde tekorten de studiedag geslaagd mag heten, is zeker dank zij de goede sfeer, het prettige samenzijn als humanisten onder elkaar, de nieuwe of hernieuwde kennismaking met andere ideeën en hetgeen voor iemand, die uit het westen komt, wel heel prettig aanspreekt, de gemoedelijkheid hier in het oosten. Hiervoor vooral de voorzitter van het gewest, de heer Eising, dank en hulde. v.G.